

1920 **KÖZLEMÉNYEK** 1920

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.

XXXXXXXXXXXXXXXXX XVI. ÉVFOLYAM. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

5-331.
SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ERŐS SÁNDOR UDV. ÉPÍTŐMESTER, IPARTEST. ALELNÖK

ÁPRIL.
17.

Egyes szám ára 4 korona.

Tagok a tagdíj ellenében ingyen kapják.

Tartalom: Kamarai választások. — A munkabérek új megállapítása. — Kőfaragó munkabérek. — A kőfaragó kontárok elleni védekezés. — Otthon iparostanoncok részére. — Szaktanfolyamok. — Tisztviselők fölmondási ideje.

Kamarai választások. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ujjaalakításához folyó hó 25-én, vasárnap fogják a választásokat megtartani. A választás az egyes kerületi előjáróságok helyiségeiben reggel 8 órakor kezdődik. Választó joga van mindazon iparosnak, aki Budapest területén iparát legalább egy év óta gyakorolja. Választható az az iparos, aki három év óta önálló. A kamarai választások előkészítésére egy választási block alakult, amelyben a Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Ipartestületek Országos Szövetsége, a Baross Szövetség, a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége és az Országos Iparegyesület vesznek részt. Ez a választási block a jelöléseket már véglegesen megállapította, s a szavazási lapokat az egyes választási színhelyeken a választás napján fogja szétosztani. Ezen jelölési listában az ipartestületünk kötelékébe tartozó szakmák a lehetőséghez képest legjobban vannak képviselve, ezért **minden egyes tagtársunknak erkölcsi kötelességévé tesszük**, hogy a választáson feltétlenül részt vegyen és **szavazatát a block által kibocsájtott listára adja le.**

A szavazás a kerületi előjáróságok által kiállított **választói igazolvánnyal történik.** Mai számunkkal megküldjük mindazon tagjaink választói igazolványát, akik ennek kivételére jogosító meghatalmazásukat hozzánk kellő időben beküldötték. A környéken lakó tagjaink részére a választási igazolványokat nem vehettük ki, mert a kerületi előjáróságok csak területükön lakó, vagy üzlet-hellyel bíró iparosok választói igazolványait állították ki. **A választás napján az egyes választási bizottságoknál az igazolványok még pótlólag kivehetők**, s az iparosnak jogában áll szavazatát iparendélyének, esetleg az ipartestület által kiállított igazolvány-

nak felmutatása mellett leadni. Azon tagjaink tehát, akik a meghatalmazásaikat későn küldötték be az Ipartestülethez s emiatt választói igazolványuk nincsen ide csatolva, a választás napján a szavazás előtt vegyék ki igazolványaikat.

□ □

□ □

A munkabérek új megállapítása. Az építőipari munkabérek további rendelkezésig következőleg szabályoztattak:

Az év 17-ik hetétől, vagyis folyó évi április 19-ikétől kezdve az eddig hatályban volt munkafeltételek összes többi rendelkezéseinek érvényben tartása mellett a minimális munkateljesítmény szolgáltatása ellenében napi $9\frac{1}{2}$ órasi munkaidőre minden ténylegesen munkában töltött óra után, *érdem és szorgalom szerint* fizetendő,

falazó kőművesnek	6 K 50-től	7 K 50 f-ig
diszvakolóknak	7 " -től	8 " — "
fehér- és rabitzmunkásoknak	8 " "	8 " 50 "
kazán- és kéményfalazóknak az alapan	7 " "	7 " 50 "
20 méter magasságig	8 " "	8 " 50 "
20 méter magasságon felül	9 " "	9 " 50 "
forró és piszkos helyen	8 " "	8 " 50 "
gipsztáblafalazóknak	7 " "	7 " 50 "
parafakőfalazóknak	8 " "	8 " 50 "
könyvvél bíró állványozóknak	5 " "	6 " — "
ácsoknak	7 " 50 f-től	8 " — "
ács előmunkásoknak	—	8 " 50 "
vasbetonspannolóknak	6 " 50 "	7 " — "
vasbetonkeverőknek	5 " -től	5 " 50 "
férfi napszámosoknak	4 " 20 f-től	5 " — "
asszonyoknak és 14.—16 éves fiuknak	3 " -től	3 " 50 "
kubikosoknak saját szerszámmal	5 " "	5 " 50 "

A napi $9\frac{1}{2}$ órán túl végzett munkáért 30% pótlék jár. Éjjeli munkáért esti 7—12 óráig egész napi, $9\frac{1}{2}$ órasi bér fizetendő. Vám-sorompón kívül végzett munkáknál a szakmunkások tényleg fizetett villamosköltségüket igényelhetik.

□ □

□ □

A kőfaragó munkabérek és munkaviszony újabb rendezése, valamint a kőfaragóiparban felburjánzott kontárkodás elleni védekezés megbeszélése ügyében az ipartestület kőfaragó szakosztálya március hó 16-án, a tagok nagyszámú jelen-

létében ülést tartott. A szakosztály elnöke az ülésen való megjelenésben akadályozva volt, ezért *Seenger* Bélát kérték fel az elnöklésre, aki előadta, hogy a Kőfaragómesterek Szövetsége elhatározta, miszerint március 15-től a nyári idény alatt a munkaidőt 9 órára emeli fel, a munkabéreket pedig oly módon állapította meg, hogy az 1914-ben kötött kollektív szerződés díjtételeire 800%-os felülfizetést ad. Az órabérek ennek értelmében tehát 5·50, 6·50 és 7·50 koronával fizetendők. Minthogy az iparosok érdeke azt kívánja, hogy mindenki egységes föltételek mellett alkalmazza segédeit, szükséges, hogy az ipartestület kőfaragó szakosztálya a fentebb felsorolt bér- és munkaidőemelést elfogadja és az ipartestület kötelekébe tartozó tagokra nézve kötelezőnek elrendelje. Többek hozzájárulása után a szakosztály az elnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

□ □

□ □

A kontárok elleni védekezés megbeszélése volt a napirend második pontja. A szakosztály elhatározta, hogy a kőbányatulajdonosokat fölkéri, miszerint a kőfaragóipar gyakorlására nem jogosult kontároknak ne adjanak nyersanyagot. Kimondotta továbbá, hogy a sirkőkereskedőket és a kőfaragó diszműárúkat előállító szobrászokat az ipartestület hívja fel iparuk megszüntetésére s ha ez eredményre nem vezetne, úgy mindes egyes ellen tegyen felfejertést. Végül elhatározta a szakosztály, hogy a kőfaragóipar gyakorlását szabályozó újabb rendelet kiadására kéri fel a kereskedelmi minisztert s a felirat megszerkesztésére *Seenger* Béla, *Král* Gyula és *Tertsch* Antal tagokból álló bizottságot küldött ki.

□ □

□ □

Iparostanoncok otthonban való elhelyezése.

A Budai Katholikus Tanoncinternátus mintaszerűen berendezett és olcsó ellátással egybekötött tanoncotthont állított fel, melyben üres helyek állanak rendelkezésre. Minthogy a mai súlyos ellátási viszonyok között örömmel kell megragadnunk a tanoncok elhelyezését illető minden intézkedést, felhívjuk tagjainkat, hogy a náluk alkalmazásban lévő tanoncok figyelmét ezen tanoncotthonra hívják fel.

A Katholikus Tanoncinternátus II., Toldi Ferenc-utca 30. szám alatt van. Élelmezés, lakás és világításért napi 12 koronát, csupán lakás és világításért havi 40 koronát kell fejenként fizetni. A díjak előre fizetendők. A benlakók a legszükségesebb fehérneművel, egykét lepedővel, takaróval, vánkussal, dunyha-, illetve vánkushuzattal tartoznak ellátva lenni. További felvilágosítással szolgál az Internátus igazgatósága. Telefon 23—32.

□ □

□ □

Szaktanfolyamok. A Magyar Mérnök- és Építész Egylet kebelében működő Munkásoktatásügyi Bizottság a VII., Kertész-utca 30. szám alatt lévő kereskedelmi iskola épületében április 15-étől kezdve szakirányú továbbképző tanfolyamokat tart.

1. *Betonpallér-képző tanfolyam*, tartama 6 hét, tandija 200 korona;

2. szakirányú angol és francia *nyelvi tanfolyamok* műszaki tisztviselők részére havi 80 korona tandij mellett;

3. magyar és idegennyelvű *gyorsírási tanfolyam*, havi 60 korona tandij mellett.

Kivánatos, hogy mindazon tisztviselőket és pallérokat, akik a tandij megfizetésére képtelenek volnának, a munkaadók anyagi támogatásban részesítsék. A tanfolyamok az esti órákban tartatnak. Bővebb felvilágosítással a tanfolyam helyiségében szolgálnak.

□ □

□ □

Az ipari vállalatok tisztviselőinek szolgálati viszonya tárgyában a hivatalos lap folyó évi 50-ik számában a Magyar Minisztérium 1910/1920. M. E. szám alatt rendeletet bocsájtott ki. A *fölmondási idő* tekintében a két évnél rövidebb idő óta szolgálatban álló tisztviselőkre nézve az ipartörvény eddigi rendelkezései maradnak érvényben. Két évi szolgálati időn túl a tisztviselőt 3 havi, illetve fontosabb teendőkkal megbízott alkalmazottat 6 havi felmondási idő illeti meg. A felmondás csak a hónap utolsó napjára szólhat. A szolgálati viszony időtartamába a háborúban 1919. év március 21-ig eltöltött időt be kell számítani. A *próbaidő* tartama egy hónapnál, illetve fontosabb teendővel megbízott alkalmazottal szemben két hónapnál hosszabb nem lehet. *Végkielégítés* illeti meg az olyan alkalmazottat, aki munkaadójánál 5 évig megszakítás nélkül állott szolgálatban. A végkielégítés összege minden betöltött 3 évi szolgálat után az utolsó havi munkabérrrel egyenlő, a végkielégítés összege azonban nem haladhatja meg az alkalmazott egy évi fizetését. Nem illeti meg végkielégítés azt az alkalmazottat, aki a szolgálati szerződést a munkaadó hibáján kívül maga szünteti meg, vagy akit a munkaadó olyan ok miatt bocsájít el szolgálatából, amelyért az alkalmazott felelős és amely miatt az érvényben lévő jogszabályok értelmében a munkaadó a szolgálati viszonyt felmondás nélkül rögtöni hatállyal felbonthatja. Az alkalmazott elhalálozása esetén a végkielégítés a hátramaradott családtagokat illeti meg. A katonai szolgálatra bevonult alkalmazottakat a munkaadó a leszereléstől számított 4 heti időn belüli jelentkezés esetén szolgálatába vissza venni és olyan munkabérrrel tartozik fizetni, mint amilyent más, hasonló munkakörben alkalmazottak élveznek.